

2001
Nr 12

Koolipoiss Jõulupuu isa
Markuse sügis töö juures

Päkapikk Präkats Kompvek
ja hobu Lonni süssis

ISSN 0134-2266

Jõulud ja jaanid

MILVI PANGA

SUVISEID JÕULE
JA TALVISEID JAANE
SIIANI POLE VEEL
JÕUDNUD ME MAALE.

OLGU SEAL SOOJAL MAAL
JÕULE KUI KENI,
HÄRMATAND KUUSEPUUD
UNENÄOS SENI.

Palve talvetaadile

MILVI PANGA

TULE TALI TALVEKENE
ÄRA TAEVA JÄÄ!
MIS ON KASU UISUPAARIST,
KUI EI OLE JÄÄD!

MIS SAAB MÄGRA TALVEUNEST?
TAL EI TULE UND,
ENNE KUI TA URULAELE
POLE TUISAND LUND.

OI, KUIS RÖKKAKS KELGUTAJAIST
HANGES JÕULUÕU.
EHK, TAAT, OLED LUMEVESKEID
KÄIVITAMA NÕUS.

Jõuavad jõulud

OTT ARDER

"JÕUAVAD JÕULUD..."
KIRJUTAB KÄSI.
HINGES LÖÖB ELAMA
HELL LAULUVIISI.

JÕULUSID OOTAMAST
LAPSED EI VÄSI
24& 25
NEED ON KAKS
JÕULUKUU KAUNIMAT PÄEVA.

LAUALE KANTUD
SAAB UHKEIM SERVIIS,
LAULDAKSE LAULE
JA LOETAKSE SALMI
KUUSE ALL ÜHESKOOS
RÕÖMSASTI SIIS.

Illustreerinud PIRETT MILDEBERG

OTT ARDER

Kiri jõuluvanale

VÄLKVALGE SUVEÖÖ JA LUMIVALGE TALI.
MUL NIMEKS ROLAND, EI MA VALI.
TEAN, ÜKSKI ROLAND EI SAA TEHA VÄHIMATKI,
ET JÄÄKS MÕNE AASTAJA TULEK HOOPIS KATKI.

MUL POLE ÖDESID, EIVENDI,
ON RAAMATUID, ON TELEKAS.
EI OLE KERGE MINU PÕLI,
VAID PIGEM HALENALJAKAS.

PEAN LUME PUHUKS KUURIS VÄIKEST SAANI,
OMA HOBU AGA POLE SIAMAANI.
HEA JÕULUMEESE, MINDKI SA MEELES EHK PEAD,
MULLE HOBUSE TOOD, SEST MU SÜDAMESOOVI
SA JU KINDLASTI TEAD.

Sind ootab Roland Nõmmel (6 aastane)

OTT ARDER

Vaat kus lops!

SALMID HELGED SELGES PEAS,
KUUSK JA KÜÜNLA VALMIS.
IGAKORD EI LÄHE KÕIK
NAGU LAULUSALMIS.

ÜLE LUME LAGEDALE
VEAB END MEIE MANU
ÜLDSE MITTE AINULT ÜKS,
VAID RIDA JÕULUVANU.

NEED ON EILSED MARDISANDID,
VARBAD KÜLMAST KANGED,
NENDE SOOVID TULEB TÄITA,
NÕUDMISED ON RANGED.

VURISTAME SALMID ETTE,
PAPS TEEB KUUMI DRINKE,
LÕDISEVAD VANAKESED
SAAVAD PALJU KINKE.

HENNO KÄO

Jõuluvalgus

KUI KÄES ON TALVE ALGUS,
SIIS NAPP ON PÄEVAVALGUS,
KUI LUNDKI VEEL EI OLE,
ON ASI PÄRIS KOLE.
KUID KINDLASTI ON SINUS,
NOH, MUIDUGI KA MINUS,
MEIS KÕIGIS MINGI SELGUS,
ÜKS IKKA KORDUV ALGUS,
JAH, SEE ON JÕULUVALGUS.

NÄE, LINNAS MÖLL JA MELU
JA VILGAS RAHAELU,
KROON KRABISEB, SENT KÕLKSUB
JA COCA-COLA MULKSUB.
KAS KAIKUV JÕULUMUSA
PEAKS VÕTMA TALVETUSA,
KAS PÜHA ÖÖ JA SAANID
PEAKS TOOMA RÕÖMSAD TOONID
JA TÄITMA ÄRIPLAANID?

KUI SA EI SAAKSI KINKI,
KUI POLEKS JÕULUSINKI,
EI KUUSKE, KÜÜNLASÄRA,
EI LÄHEKS JÕULUD ÄRA –
NAD ELAVAD JU SINUS,
NOH, MUIDUGI KA MINUS.
SEE IMELINE SELGUS,
SEE IKKA KORDUV ALGUS
JU ONGI JÕULUVALGUS.

Sügisel jääme vanaks

KALJU SAABER

Taat ütleb esimesena: "Alles see oli, kui me meres käisime. Hommikul kella kuue ajal ujusin tagumise kivini. Nüüd hakkab kondivalu jälle ligi tikkuma".

"Räägi aga," ühmbab memm. Siis kurdab temagi: "Valgust nii vähevõitu. Varem sain nõelale niidi ühe torkega silma, nüüd susi ja susi. Nõel ja niit ei näe ikka teineteist."

"Räägi aga," muheleb vanaisa.

"Markus, tule korraks siia, torka niit nõelale taha," palub memm.

"Lahenda see lihtne asi ära."

Markus on nagu päästeteenistus.

"Teen sulle jäätise välja," lubab memm lahkelt.

Külmal sügisel süüakse jäätist kodus, parem veel, kui jäätis suus ning varbad kaminas. Aga koduteel tuleb vastu ei keegi muu kui tädi Tamara. Tädi Tamara on loomult nagu tulesäde, ja juba ta pillubki sõnasädemeid: "Markus, kullake, kas sa oled tõesti nii õudselts vana, et käid juba koolis?"

"Kahjuks jah," ohkab Markus. "Olen nii vana, et jäätiski ei sula enam käes ära. Varsti olen nii vana, et sammal kasvab selga."

"Tunnen sulle südamest kaasa," ütleb tädi Tamara. "See on õudne lugu, mis sa räägid. Saaks veel enne surma jäätist süüa," ohkab ta.

"Võta," pakub Markus.

"Pea nüüd, ma ootan selle kiire asjaga järgmise kevadeni," naeratab tädi Tamara ja kraamib kotist ühe päikesekarva suure klaasipiisa. Teada, onu Rommi on klaasikunstnik, ta pillub klaasipiisku igasse ilmakaarde. Need pole teravad ega lõika sisse. Need on ainult ilusad.

"Võta, see klaasipiisk hoiab su igavesti noorena."

"Aga sina?" muretseb nüüd Markus.

"Mul on neid kodus veel, kui klaasiahju tuhas siblida," ütleb tädi.

Kodus paneb Markus päikesekarva klaasipiisa aabitsa kaane peale, et aabits ei vananeks. Muidu saab tuttuuest aabitsast veel kolepaks vanainimeste igav jutukas.

Markus limpsib nüüd jäätist ning pistab jalad taadi kombel tulele lähemale.

"Su sokid kärssavad!" raputab ta tukkuvat taati.

"Räägi aga, poiss..." toriseb vanaisa ning karjatab siis: "Sa juudas, kõrbevadki!" Ta tõmbab jalad kähku tulest eemale. "Oled täitsamees, Markus, teen sulle jäätise välja."

"Sügisel kahte jäätist järjest ei sööda, kurk võib haigeks jääda," teab poiss.

"Siis kingin sulle tühja padrunikesta," lubab taat.

"Kas sellega vilistada saab?" pärib Markus.

"Saab," on taat kindel. "See nagu orelivile."

Perekoer Tommi, kes pole enam nooruseas, sätib ennast kaminatule paistel nii ja naa, aga ikka pole küllalt mõnus. Väljas tibutab külma vihma ja Tommil on sügistusk peal. Ükski puuk ei tiku enam külge, ükski sääsk ei hammusta linnakodus, aga ikkagi miski ei passi. Ei toit ega uni, ei kaminasoojus ega pererahva silitamine.

"Tommi hakkab vanaks jääma," patsutab töölt koju jõudnud isa teda.

"Räägi aga," ütleb taat. "Mis siis mina pean tegema?"

"Kuulge nüüd, rahvas," sekkub memm, kes tantsib veteranide rühmas rahvatantse. "Tommil alles teine noorus."

"Tommi ei jää vanaks, Tommil on igatsus mere ja suvemaja järele. Nagu meil kõigil," leiab Markus äkki.

Kogu pere vaatab tulle ja noogutab vaikset. Poisil on ju õigus.

Markus surub tädi Tamara kingitud päikesevärvi klaasipiisa pihku ning sätib end unele. Homme on koolipäev. Ja keegi ei jää vanaks, olgu pealegi vihmane sügis, mil inimesed näost rohelised nagu hallitusjuust. Markus seda kraami ei söö. Vaid viimane toakärbes sureb sel ööl vaikselt aknaklaasil, jättes sinna piimja sööri, millest puhtust armastav memm hommikul lapiga üle käib.

ÜLLE LÄTTE

Pisike Präkats hobust toitmas

Illustreerinud TIINA REINSALU

Hobusetalli laia puitukse tagant kostis vaikes kobistamist. Seejärel hakkas raske uks tasasel naginal vaevaliselt avanema. Kõigepealt ilmus uksevahesse väike saabas, siis punane püksipõlv ja viimaks pisike päkapikk ise. "Tohoh!" ütles hobune väikest päkapikku nähes. "Toh-oh-oh!" ütles hobune veel kord ja ta lai pehme hobusenina liikus seejuures nii naljakalt, et päkapikkude pesamuna laginal naerma hakkas. "Mis siin naljakat on!" pahandas seepeale hobune. "Mul on kõht tühi!" "Oi, palun vabandust, proua Lonni," muutus Präkats tõsiseks. "Tahad, toon sulle toast munarooga?" "Je-e-e-eeehhh!" muigutas hobune seepeale mokki, nii et nende vahelt välkusid suured kollased hobusehambad ja lapike keelt. "Ainult sinusugune päkapikats võib sellist asja süüa. Meie, hobused, sööme haljast lõhnavat heina." Viimaste sõnade juures löi ta pea uhkelt kuklasse, nii et lakk hüples. "No-nono!" manitses päkapikupere noorim ja sügas nõutult kukalt, et punane müts nagu torn kahele poole kõikus. Heina olid ülal lakas. Lakka mineku oli aga Jõuluvana päkapikkudele rangelt ära keelanud. Kukute alla, oli ta öelnud. Jõuluvana ise kooris parajasti kõõgis ühepajatoidu jaoks kartuleid. "Ühepajatoit," mõtles päkapikk ja sügas jälle kukalt. Ta tegi seda alati, kui asi järelemõtlemist vajas. "Oot-oot...No muidugi, just!" hõiskas ta korruga rõõmsalt. "Lonni, kas sa porgandeid tahad?" "Toh-oh?" imestas Lonni ja ta pehme nina võdises seejuures jälle väga armsalt. "Porgandeid tahan küll. Polegi ammu sihukest maiuspala saanud. "Päkapikk lippas tuppa ja tuli kähku tagasi, põu porgandeid täis. Porgandid krõmpsusid Lonni tugevate teravate hammaste all. "Sa, Pr-r-äka-ts, ol-led minu kõige parem sõber," ütles hobune täissuuga, nii et paar pisikest porgandiraasukest suunurgast maha pudenes. "Luban, et tänasest päevast ei aja ma enam kunagi sind saaniga ümber." Präkats tahtis just hobuse ninale sõpruse märgiks pai teha, kui kuulis oma selja taga väga kurja häält ütlevat: "Just! Ja nüüd kohe võtategi saani, sest lähete turult uusi porgandeid ostma. Ühepajatoidu jaoks!"

K JÜRI RANT KOMPVEK SUSSIS

"Garri, korja nüüd oma legoklotsid kokku. Kas tead, mis kell on? Paid lapsed juba magavad."

Garri venis vastumeelselt püsti. Voodisse minekust ei pääsenud, see oli selge. Aga mängunurga koristamist võis ehk edasi lükata.

"Ma homme korjan," tonksas Garri jalaga kirevat torni, nii et see kolinal kokku kukkus.

Emale niisugune lugu ei meeldinud.

"Kohe praegu korjad. Mõttele, mis aeg meil on. Jõulud ukse ees, päkapikud käivad ringi. Kui sul mänguasjad pilla-palla, ei maksa lootagi, et nad sulle midagi sussi sisse panevad."

Garri kummardas ja noppis põrandalt paar klotsi.

"Kust nad teavad, et mul on mänguasjad pilla-palla. Meil on kolme luku-ga turvauks, nad ei saa ju sisse vaatama."

"Nad ei peagi sisse tulema, nad võivad aknast vaadata."

Garri tõstis veel mõned klotsid karpri.

"Kuidas nad minu toa akna taha saavad? Vihmaveetoru siin ei ole, mida mööda üles ronida."

"Mina ei tea, kuidas nad saavad, aga saavad," ütles ema. "Päkapikud saavad kõike."

Garri ajas suu torru. Nii tegi ta alati, kui millegi üle oli vaja tõsiselt järele mõtelda.

"Võib-olla on neil iminappadega saapad. Nagu selles filmis, mida eile telekas näidati. Nendega saab ronida nagu kärbsed ronivad. Kasvõi pea alaspidi."

"Võib küll olla," arvas ema poja voodit kohendades.

"Ei, ma seda siiski ei usu," torutas Garri huuli edasi. "Päkapikkudel on kõrged tuttmütsid. Need kukuksid ju peast, kui nad kärbsse moodi ronivad. Akna taha saab ka teistmoodi. Päkapikkudel võib olla säärane rants, mis õhku tõstab. Reaktiivjõuga. Ma Bondi filmis nägin niisugust. Kohe koha pealt püsti üles. Emme, kas sa tead, niisugused lennukid on ka olemas, mis koha pealt ilma hoogu võtmata õhku tõusevad. Issi riulis on raamat niisuguse lennuki pildiga. Tahad, ma toon ja näitan sulle?"

"Homme näitad," raputas ema pead. "Nüüd kähku klotsid kokku ja tuduriided selga. Ja ära mõtlegi padjanurka lutsida. Muidu pole sul küll lootust, et päkapikk midagi sussi sisse toob."

"Päkapikk, päkapikk, küll on ootamine pikk," luges Garri endamisi lasteaias õpitud salmi. Suss oli aknalaual, padjanurk...Garri võttis käe teki alt ja tõmbas selle lähemale. Ega päkapikk kohe ikka tule. Ta jõuab enne magama jääda.

Uni oli rahutu. Tuletõrjajate redeliga saab ka akna taha. Kas ta mõtles

seda unes? Ja pilt, kus päkapikud üksteise õlgadel seisavad ning viimane väikemees aknast sisse piilub, kas see oli unenäos või mõtles ta niisugusele võimalusele ärkveloleku hetkel?

Üks oli küll kindel, paberikrabinat ja vaikseid samme kuulis ta tegelikult. Ja see roosa kogu, mis ukse vahelt paistvas valgusvöödis vilksatas, ega see ju ei kuulunud ka unenäku?

"Garrikene, aeg on silmad lahti teha. Tere uus hommik!"

See oli nüüd küll igapäevaelu. Garri lükkas teki kõrvale ja tatsas akna juurde. Suss ei olnud päris sellel kohal, kuhu eelmisel õhtul jäetud. Garri pistis käe sinna, kus varvastel oli pehme kodu. Ta nägu läks naerule. Šokolaadikomm. Mesikäpp.

Miks muld on must

HENNO KÄO

Vahel alustatakse mõnda lugu sedamoodi, et see juhtus vanal hallil ajal. Oled ju kuulnud küll. Ja ega siis ilmaasjata niiviisi öelda. Asjal on tõetera sees. Väga vanal ajal oli maailm tõesti ühtlaselt hehall. Ühtegi teist värvi polnud veel olemas. Kõik siin halli taeva ja veel hallima maa vahel oli hallimast hallim. Pole siis ime, et Vanaisa kippus muudkui haigutama. Inglise samuti. Koguni Vanaõelusel olid lõuapärad juba haigutamiseks valusad.

Kaua pidas Vanaisa aru, kuidas maailma lõbusamaks muuta. Ta palus lindudel laulda. Need küll alustasid, kuid jäid peagi vait. Mis sa ikka laulad, kui kõik on igav ja hall. Pole nagu seda õiget laulutuju. Samamoodi ei saanud asja ka karude tantsust ega lepatriinude lennutrikkidest. Pealegi pole värvitu lepatriinu mingi

vaatamisväärsus. Koguni vikerkaar oli ebamääraselt hall nagu päevinäinud hobuselook.

Lõpuks jäi Vanaisa igavusest magama. Magamisest oli teinekord palju abi. Üks vanasõna ütleb küll, et uni ei anna uut kuube ega magamine maani särki. Aga see pole päris nii. Jah, kuube või särki pole vist tõesti mõtet loota. Kuid unes võib teinekord näha midagi ilusat. Sellest ilust on vahel rohkemgi kasu kui kuuest või särgist. Ja nüüd nägi Vanaisa unes värvilist maailma. No küll see oli kirev ja rõõmus!

Ärgates näis kõik veelgi hallim. Nüüd tuli küll kiiresti midagi ette võtta! Vanaisa võttiski. Unenäovärvidega, mis veel erksalt meeles olid, värvis ta kõigepealt ära vikerkaare. See sai väga kaunis. Seitsmewärviline vikerkaar säras

Illustreerinud HENNO KÄO

ja sillerdas hallis taevas. Vanaisa arvas, et sellest esialgu ehk aitabki. Aga kus sa sellega! Nüüd ei tahtnud keegi enam hall olla. Metsad ja mäed, jõed ja järved, taevas ja meri, linnud, loomad ja kaladki – kõik tahtsid saada sama värviliseks kui vikerkaar. Värvu mind! Värvu mind! – nõudsid nad. Loomulikult ei tahtnud ka inimesed olla vikerkaarest kehvemad.

Kus nüüd oli Vanaisa ümber ikka trügimist ja sagimist! Tuli ette isegi pisikesi kaklusi. Nii mõnigi lahkus sealt sinise silmaga. Värv ju seegi.

Kõige suuremad kaklejad olid muidugi inimesed. Ei olnud neil aega värve valida. Tuli olla rahul sellega, mida veel leidis. Ja leidis ebamääraselt heleroosat, kollakat, punakat ja pruuni. Kõige rohkem oli alles jäänud musta. Kõiki neid nahavärve võib näha praegugi.

Taeva oli Vanaisa oma käega helesiniseks maalitud. Ka meri võttis selle värvi kähku omaks. Ta oli ju harjunud peegeldama. Kõik ülejäänud said ise kuidagi hakkama. Paistis koguni, et värvidest tuleb puudus kätte.

Puud tahtsid küll kollast või punast, aga olid rõõmsad, et rohelisegi kätte said. Vanaisa lubas mõnedel neist vahel ka punane või kollane olla. Näiteks sügisel.

Nüüd oli maailm lõbusalt värviline. Linnud laulsid, karud tantsisid ja punased lepatriinud tegid lennutrikke. Rohelised puud kohisesid rõõmsalt. Sinises taevas ujusid valged pilved. Ja Vanaisa leidis äkki, et enam ta ei haigutagi.

Ei haigutanud ka inglid. Nad tulid hoopis Vanaisa käest küsima, mida teha ülejäänud värviga. Kõik värvipotid olid justkui puhtaks lakutud, kuid suur musta värvi toober oli veel peaaegu täis. Millegipärast olid vähesed tahtnud mustaks saada.

Vanaisa kartis, et kui see toobritäis niisama seisma jätta, võib Vanaõelus sellega midagi hullu ette võtta. Poleks just lõbus ühel hommikul ärgates leida, et kõik on mustaks võõbatud. Sellepärast käskis ta värvi lihtsalt maha valada.

Keerasidki siis inglid toobri kummuli. Pikkamööda imbus must värv läbi rohelise muru. Nõnda sai lõpuks ka muld endale värvi.

"Jõulupuu Paula isa töö juures" on katkend Aino Perviku raamatust "Paula jõulud", mis varsti peaks ilmuma. "Paula jõulud" on aga üks raamat sarjast "Paula elu". "Paula elu" jutustab tüdrukust, kelle nimi on Paula. Paula väikesest vennast Patrikust. Nende isast ja emast. Nende kassist Kitist ja koerast Pontust, kes tegelikult elab vanaisa ja vanaema juures maal, sest Pontu ei suudaks linnakorteris elada. Alguses elasid nad ju kõik väikeses alevikus. Nüüd elab Paula pere linnas.

JÕULUPUU PAULA ISA TÖÖ JUURES

AINO PERVIK

Isa töö juures oli laste jõulupuu juba varakult enne jõule.

Kui Paula pere kohale jõudis, oli saalis üsna palju rahvast. Saal oli huvitavalt kaunistatud. Igal pool oli palju õhupalle ja vanikuid kuld- ning hõbetähtedega. Ühes nurgas oli suur jõulukuusk, mis oli tihedasti ehteid ja elektriküünlaid täis riputatud.

Kõik säras kaunit ja uhkelt.

Alguses oli nukuteater.

Nukuteatris mängiti Punamütsikese muinasjutu. Aga seda oli natuke muudetud. Hunt ei söönudki vanaema ja Punamütsikest ära. Hoopis vanaema sõi alguses kahvli ja noaga ära hundi ja ütles siis, et ta peab ka Punamütsikese alla neelama. Õnneks hakkas ta siiski kahtlema. Et ta võib-olla ei tahagi. Vanaema küsis laste käest nõu, mida teha. Kas ta sööb Punamütsikese ära või mitte? Enamik lapsi hüüdsid nagu Paulagi:

"Ei!"

Ainult üks lillelise kleidiga tüdruk ütles:

"Jaa!"

Tüdruku ema ehmatas ära. Ta hakkas tüdrukule midagi tasakesi sosistama. Tüdruk ütles kõva häälega vastu:

"Mis ta siis on nii kole!"

Nukuvanaema igatahes ei söönud Punamütsikest ära. Ta sõi hoopis kooki, mille Punamütsike talle toonud, ja jõi mahla peale.

Siis tõusid nukuteatri näitlejad sirmi taga püsti ja näitasid oma nukke ja kummardasid. Nukkudel olid keerulised kaadervärgid küljes. Kaadervärgiga sai nukke liigutada.

Patrikule meeldis see osa etendusest kõige rohkem. Ta hüüdis:

"Pati tahab kutsule pai teha!"

Näitleja kuulis seda ja tuli oma nukuga Patriku juurde.

"See ei olegi kutsu," ütles ta. "See on hunt. Tee hundule pai!"

Patrik paitaski hunti. Ka teised lapsed tahtsid nüüd hundile pai teha. Paula katsus ka hunti. Hunt oli vahvalt karvane.

Pärast nukuteatri etendust tuli üks tädi ja kutsus lapsi ringmängu mängima. Alguses Paula ei tahtnud minna. Tal oli imelik. Kõik olid ju võõrad. Siis aga tegi tädi just Paula koha peal ringmänguringi lahti ja haaras mööda minnes Paula käest kinni. Tädi tõmbas Paula ringmängu kaasa. Tegelikult Paulale meeldis ringmängus.

Mängiti "Kes aias, kes aias". Paula oskas seda väga hästi. Üks poiss lükkas Paula sisse, pärast lükkas Paula ringi sisse Patriku ja ema. Patrik oli emaga samuti mängu tulnud. Mitu ema ja isa olid koos väiksemate lastega mängus.

Paula

Patrik

Lõpuks tuli jõuluvana.

Jõuluvana rääkis, kui pikk tee tal oli Lapimaalt põhjapõtradega sõita ja kui palju lund oli Lapimaal olnud. Nii palju, et igal pool ümberingi olid kõrged hanged.

Siin aga ei olnud üldse lund, vaid ladistas hoopis vihma. Põdrad ei saanudki enam maad mööda sõita. Põdrad sõitsid kõrgel taeva all pilvede peal.

Siis ilmus jõuluvana kõrvale üks tädi, paber käes. Paberi pealt hakkas ta hõikama laste nimesid. Iga laps, keda kutsuti, tuli jõuluvana juurde. Jõuluvana küsis salmi. Kui salm sai öeldud, andis jõuluvana lapsele kommikoti. Päris väikestelt ta salmi ei küsinudki. Väikestega ta lihtsalt rääkis sõbralikult ja andis ikka kommikoti.

Paula oli päris kõvasti närvis, et tal salm ikka ilusti meeles oleks. Siis aga tuli suur ehmatatus. Üks poiss ütles Paula salmi juba jõuluvanale ära. Paulale tahtis nutt peale tulla. Ema ütles, et sellest pole midagi, et see poiss juba ütles. Paula võib vabalt oma salmi lugeda.

jõuluvana

Seda Paula tegigi.

Neid kutsuti koos Patrikuga. Patrik hoidis Paula käest kõvasti kinni ja Paula sai aru, et Patrik kardab.

Jõuluvana oli hästi lahke ja noogutas, kui Paula salmi luges. Siis silitas veel Patriku pead ja küsis Patriku käest, mis ta nimi on. Patrik ei vastanud jõuluvanale ei musta ega valget. Patrik hoidis suu kõvasti kinni. Siis Paula ütles ise:

"Ta nimi on Patrik!"

Jõuluvana noogutas jälle ja andis neile kummalegi kommikoti. Paula tegi niksu ja ütles ilusti:

"Aitäh!"

Patrik aga laskis Paula käest lahti ja vudis oma kommikotiga ema ja isa juurde.

Pärast Paulat ja Patrikut oli veel ainult paar last. Seejärel läks jõuluvana ära ja kõik lehvitasid talle ja hüüdsid:

"Nagemiseni!"

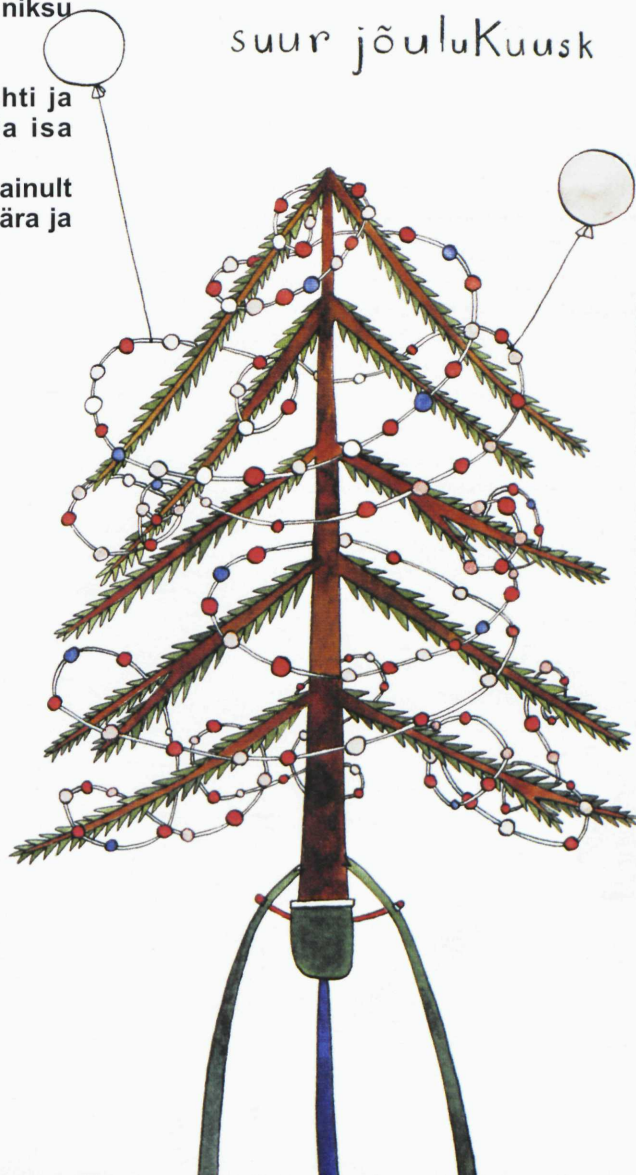

üks tädi

Pidu oligi läbi.

Kes tahtis, võis veel ringmängu mängida. Keegi ei tahtnud. Kõik tahtsid juba oma kommikotiga koju minna.

Kodus tegid Paula ja Patrik kommikoti lahti. Seal oli igasuguseid šokolaadikomme ja karamelle, üks apelsin, üks väike kummikommipakk. Paulal oli veel üks Snickers ja Patrikul oli Mars.

Illustreerinud PIRET RAUD

Kollipoeg

HELVI JÜRISSE

Tii kuulis oma maja trepikojast imelikke hääli: viiksumist ja piiksumist, nagu oleks keegi hädas. Ta rääkis sellest kõrvalt maja Taunole. Tauno tõstis sõrme püsti ja ütles: "Meil on seesama. Ma arvan, et need on kollid."

"Kollid? Kas teie majas ka?" imestas Tiia.

"Paistab nii," lausus Tauno.

"Aga mis me nendega peale hakkame? Nad on ilmselt hädas."

Tauno naeris. "Kas sa tahad kolli koju võtta või?"

Tiia mõtles veidi.

"Kui on väike armas koll, siis võtaksin küll."

"Eks mine siis oma maja keldrisse ja võta see koll sülle. Sa niikuinii ei julge," kihistas Tauno.

"Aga vaat julgen!" teatas Tiia.

Ja ta läiski oma maja keldrisse. Keldritrepil kuulis ta jälle viiksumist. Ja ennäe, trepi viimaselt astmelt vaatasid talle vastu kaks rohekalt hõõguvat silma.

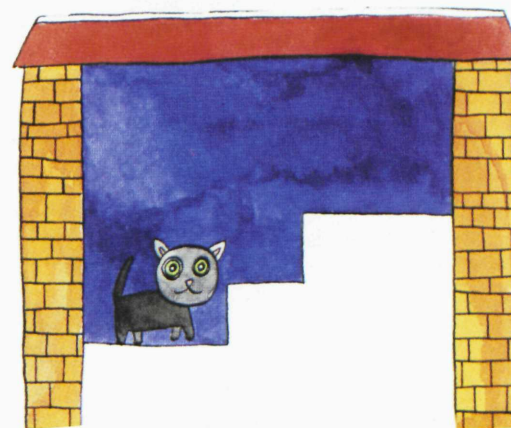
"Kollike, kallid, sul on siin üksinda kole, tule sülle!" lausus Tiia ja võttis kolli sülle. Koll tundus pehme ja soe. Kui tagasi koridoris oldi, võis näha, et kassipoeg on süsimust ja õige mõnusa näoga.

Sellest pisikesest sai Tiia perekonna kiisu Kollu, kõikide lemmik. Aga Taunole ütles Tiia:

"Ma läksin keldrisse ja võtsin kollipoja sülle. Nüüd elab ta meie juures."

"Kas kassipoeg?" küsis Tauno.

"Ei, kassinäoga kollipoeg," naeris Tiia.

Kellukad ja jõulukellad

Pildistas ARNE ADER

Jõulude eel küsivad pisikesed uudishimulikud kindlasti, et miks päkapikumütsi kelluke on nii selle sinise kelluka moodi, mis kasvas suvel metsaäärsel niidul. Ja miks suur uhke kirikukell meenutab just neidsamu suuri aiaäärseid kellukaid, kus kimalane mett käis noolimas?

Üks vana rahvajutt pajatab, et kirikukellad on oma alguse ja kuju saanud just kellukatelt, mida Eestis kasvab kõikjal – koguni kaheksa erinevat liiki. Kirikukell olevat aga alguse saanud ühest uhkemast – kurekatlast ehk suureõielisest kellukast. Esimestel kristlastel ei olnud kirikukelli, vaid kirikuteenija kutsus palvetajaid kokku hüüetega, nagu see praegugi sünnib islamiusu maades. Üle 1500 aasta on möödunud ajast, kui esimest korda kõlas kirikukell endise Rooma riigi Nola Toomkiriku tornis. Kella avastajaks peetakse väga ja õpetatud piiskoppi Paulinust.

Ühel õhtul jalutanud jumalakartlik piiskop metsa-aasal ja laulnud vaikselt omaette. Läheneva õhtu kullane purpur virvendas vaikselt kohisevate puude lopsakal lehtederohelisel. Ümberringi oli selline õnnis rahu, et Paulinus tahtmatult käed kokku pani ja palvetas: "Ole õnnistatud ja kiidetud Issand, maailma valitseja, ülal taevas. Anna mulle märk, et sa praegu oled minu juures ja jääd minu juurde elupäevade lõpuni." Ja korraka hakkas ta ümber vaikselt ja tasa helisema ning väga palvetaja nägi, kuidas sinised kellalilled tema pea ümber õhtu tuules kõikusid. Selle õndsas õhtutunni mälestuseks laskis piiskop valada hiigla-kellalille, pani selle Nola Toomkirikusse ja see kutsus alati inimesi palvele.

See oli esimene kirikukell, mis helises kristlaste Jumala kiituseks.

KRISTEL ADER

Kallis, kallis jõuluvana ootasid sind väga kaua. Nägin kinke kuuse all, rõõmustasin jubedalt.

Elen Tammet I kl

Olen naljalaps, kallis jõulupaps. Mul ei tule aru pähe, sest ma mõtlen väga vähe.

Doris Turk I kl

Talv tuleb, jõuluvana tuleb, kingitusi tuleb, kõik tuleb.

Ave Ansper I kl

Tere, tere, jõulud käes. Oi, oi, olen kukupai.

Kristi Kald I kl

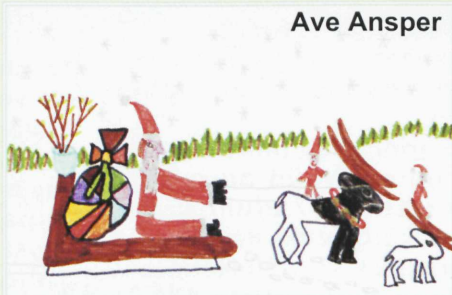
Oled jõulumees, tore naljamees. Habe sul on karvane, mantel tumepunane.

Elo Lättemägi I kl

Sussi sees on komm, keldris magab konn. Nurgas seisab kuusk, trepikojas suusk.

Mitmes-mitmes TÄHEKESE jõulunumbris oleme avaldanud salme, mis sobivad lugemiseks, kui tuleb jõuluvana ette astuda. Seekordse lehekülje autoriteks on LÄHTE ÜHISGÜMNAASIUMI lapsed

Ave Ansper

Enne jõule tuhat tööd, kiire päeval, kiire ööl. Kinke teevad päkapikud, ootavad ju Mannid-Mikud.

Britta Sepp II kl

Kui jõuluvana tuleb, siis on teada, et kink tuleb.

Juta Kraav III kl

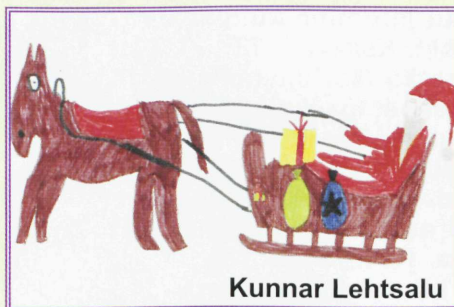
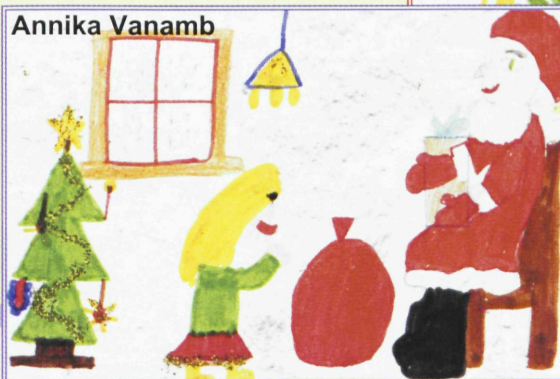
Jälle saabund jõulukuu, nurgas särab kuusepuu. Päkapikud komme töid, paberid vaid alles jäid. Komme juurde soovin veel! Loodan, et saan kingi seest. Ootan väga jõuluvana. Kuulsin, et ta tuleb täna.

Madis Kaasik III kl

Aknal istub meie kiisu. Tema ootab päkapikku. Mitu päeva mööda läinud, päkapikku pole käinud. Tahaks kassitoitu, tahaks kala. Saaks mõne maitstva pala! Tulge ruttu, päkapikud! Köhu täis siis saaks me kiisu.

Romm Jakovlev III kl

Annika Vanamb

Kunnar Lehtsalu

Laua peal on piparkoogid, teises laua otsas joogid. Lastel peas on laulud, jälle käes on jõulud.

Kadi Järve II kl

Jõuluvana tore mees sõidab suure saani sees. Saani sees on kotid, pakid, saani ees on võlutäkid. Laste juurde ruttab ta kingitusi jagama.

Kunnar Lehtsalu II kl

Kaugel valgel põhjamaal elab muhe jõulutaat. Taat see laste kirju loeb, soojus südamesse poeb. Sadama kui hakkab lund, ei saa keegi enam und.

Põrsa soov

Varsti tuleb jõuluvana, laudas ootab teda kana. Põrsas päkapikku ootab,

talle kirju saata loodab.

Ärge tehke minust praadi, vorsti, sinki mitut laadi. Sööge parem kana ära, see ei tee nii palju kära. Kui ma kisama kord hakkkan, kõrvakuulmine teil lakkab. Kurdina teil pole isu ega mingit jõulupidu.

Ahto Järve III kl

Anni Marie 4a

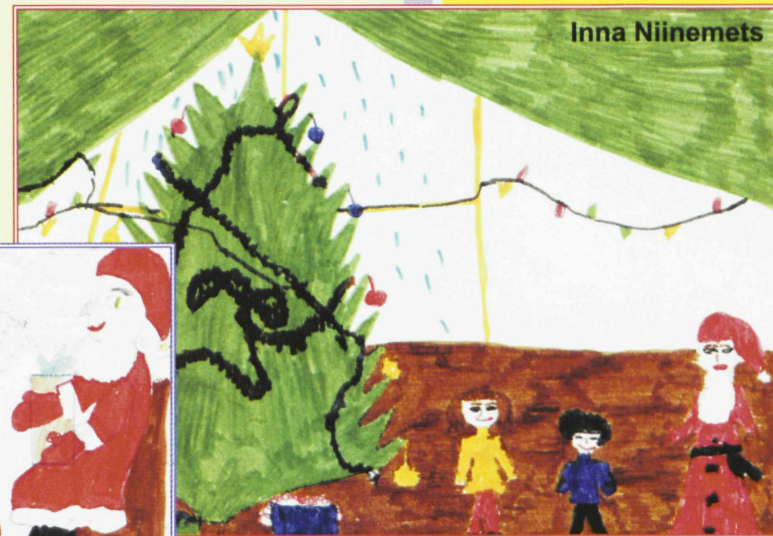
Sooviksin leida kirjasõpra vanuses 8-10 aastat. Lisa kirjale oma foto. Minu huvialad on joonistamine, kleepsude kogumine, laulmine, uisutamine, suusatamine, ujumine. **Kätlin Pohlak**, 46202 L Viru-maa, V-Maarja, Jaama 12

Hei, kõik poisid ja plikad! Olen **Maris Altman**, 11 aastat vana. Kogun kleepse, marke jpm. Lemmikbändid on Shaggy, Offspring jpt.

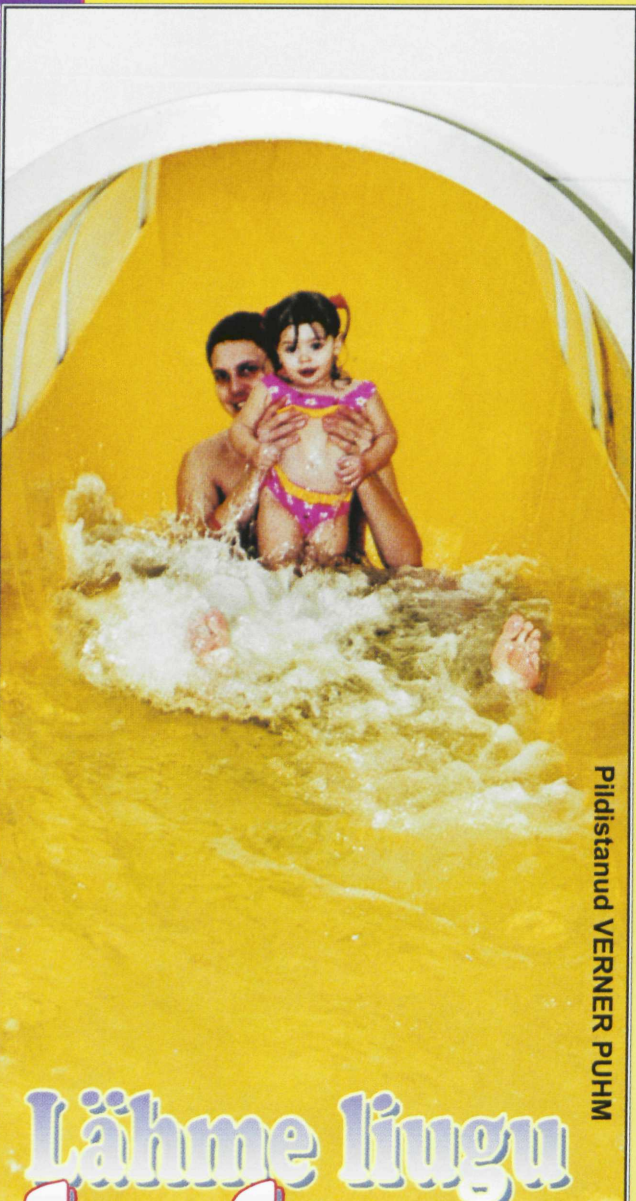
Kirjutada võiksid 8-14 aastased nii poisid kui tüdrukud. Address: marjussu. siil @ mail.ee Tavaline postiaadress on 90102 Lihula, Metsküla

Saara Mildeberg 9 a Soovin 8-10 aastast kirjasõpra (tüdrukut). Mulle meeldib ujuda, rattaga ja rulluiskudega sõita ja joonistada. Kogun marke keepse, udupabereid. NB! Saada ka foto! Address: 54202 L-Viru-maa, Viitna sjk. v., Läsna

Inna Niinemets

Kadi Järve

Pildistanud VERNER PUHM

Lähme liugu laskma

Ühel novembrihommikul küsisid naabrilapsed, et kuhu ma lähen. Vastasin neile: "Vaatama kuidas Keila lapsed liugu lasevad." Lapsed arvasid, et teen nalja. Väljas on sombune, porine, sajab vihma. Kuidas sellise ilmaga saab liugu lasta? Aga näe, tuleb välja et saab.

Maikus avas ukсед Keila tervisekeskus. Külmal sügispäeval hoonesse sisenedes satud nagu soojale maale. Sees on puhas ja soe. Silm puhkab sinisel basseiniveel.

Siin ei ole ainult bassein, vaid terve veepark. Täiskasvanud saavad ujuda 8 rajaga basseinis, lapsed lastebasseinis. Lastebasseinist saab sulistada ka välisbasseini, kus on samuti soe vesi, kuid õhusoojus selline nagu väljas. Muide, suures basseinis on vesi 27 ja pool kraadi soe, aga mullivannis koguni 35 kraadi. Kui tahad tunda kuidas võimas veejuga su kehale langeb, mine kosk-pumba alla. Võid nautida ka auru- või leilisauna mõnuseid. Aga liulaskmine? Selleks tuleb ronida mööda keerdreppi üles liumäele ja siis torust alla lasta. Saad 55 meetrit pika liu ja maandud vette nii et veepilv kerkib. Nii mõnigi on pidanud enne julgust koguma, kui söen-

das liumäest laskuda. Kellel liugu lastud, nende näod lausa särasid.

Eesti parim ujuja Indrek Sei on Keila poiss. Nüüd on tal siin omanimeline ujumiskool. Praegu käib tema koolis ujumiskursustel ligi 150 last. Ujula juht Tõnu Meijel ütleb: "Oleks hea kui järgmine kuldkala sirguks siit, Keilast." Tõnu Meijel viib ise ka läbi ujumiskursusi. Ta arvab, et igaüks peaks oskama ujuda ja seepärast võetakse kursustele nii imikuid kui vanaemasid-vanaisasid.

Kõige eest tuleb muidugi maksta. Rõõmustab see, et Keila Linnavalitsus toetab oma koolide õpilasi. Ja nii võivad kõik Keila koolilapsed õppeaasta jooksul 16 korda tasuta ujumas käia.

Tervisekeskus laieneb. Kohe-kohe läheb käiku saal pallimängudeks ja väike hotell, seejärel on valmimas aeroobika- ja jõusaal. Ema Eve käib oma lastega ujulas kord nädalas. 3-aas-

tasele Joosepile meeldib liurajalt alla vuhiseda. Praegu peab ta seda tegema koos emaga, et mitte vee alla ära kaduda. Esimese klassi Kätlinile meeldib ujuda ja niisama vees mütata.

Ta ohkas ja ütles: "Nii mõnus on vees olla."

Ujulas, basseinis, liurajal unustad halva tuju, tüdimuse ja väsimuse. Saad siit rõõmsa ja reipa meele, et homme jälle edasi rügada.

On jõulukuu. Emad-isad, vanaemad-vanaisad ja lapsedki otsivad kingitusi. Arvan, et kodus võiks asja arutada ja kõik pere liikmed koos veeparki minna. See jõulukink jääks meelde pikaks ajaks.

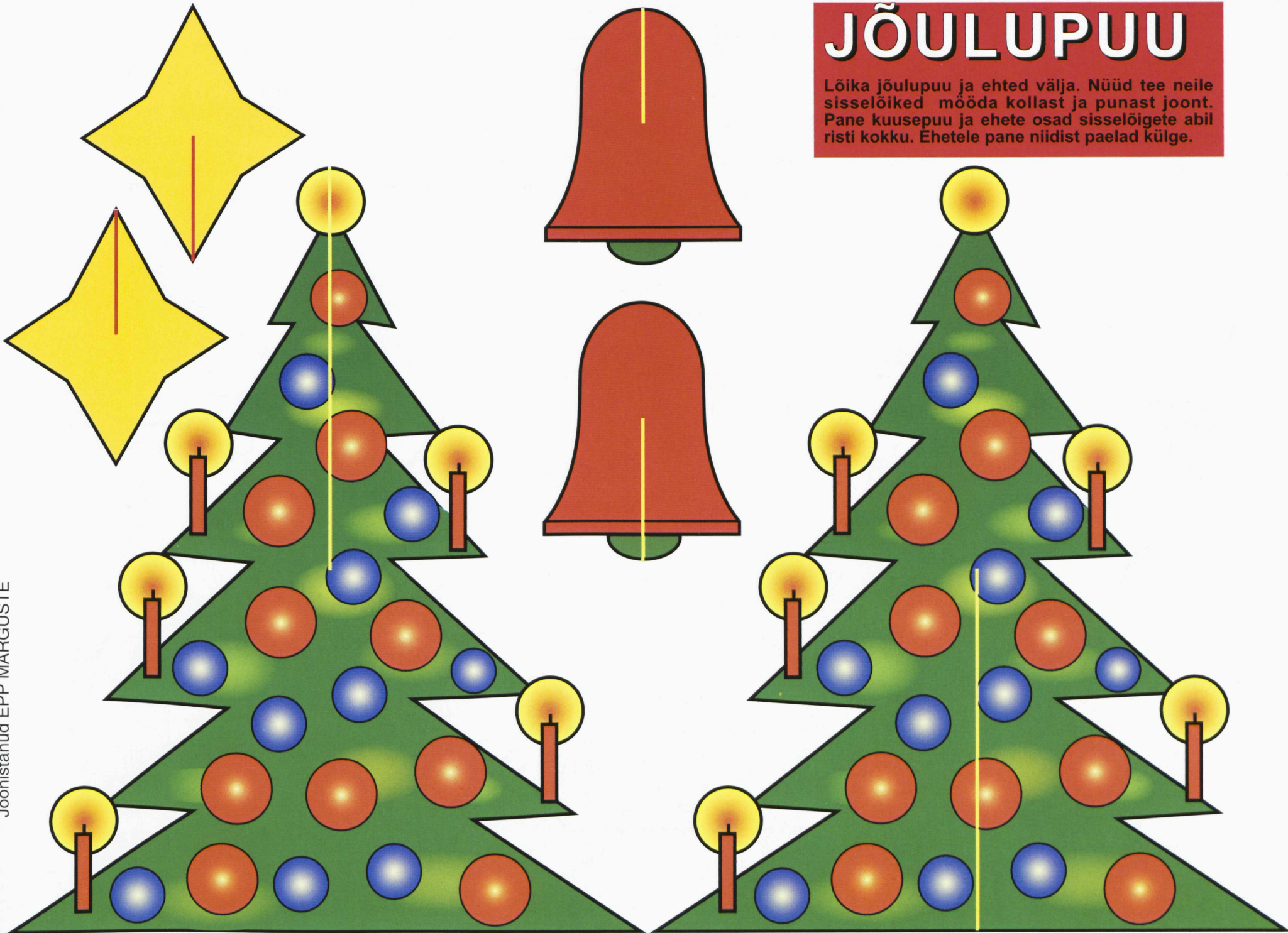
ELJU SILD

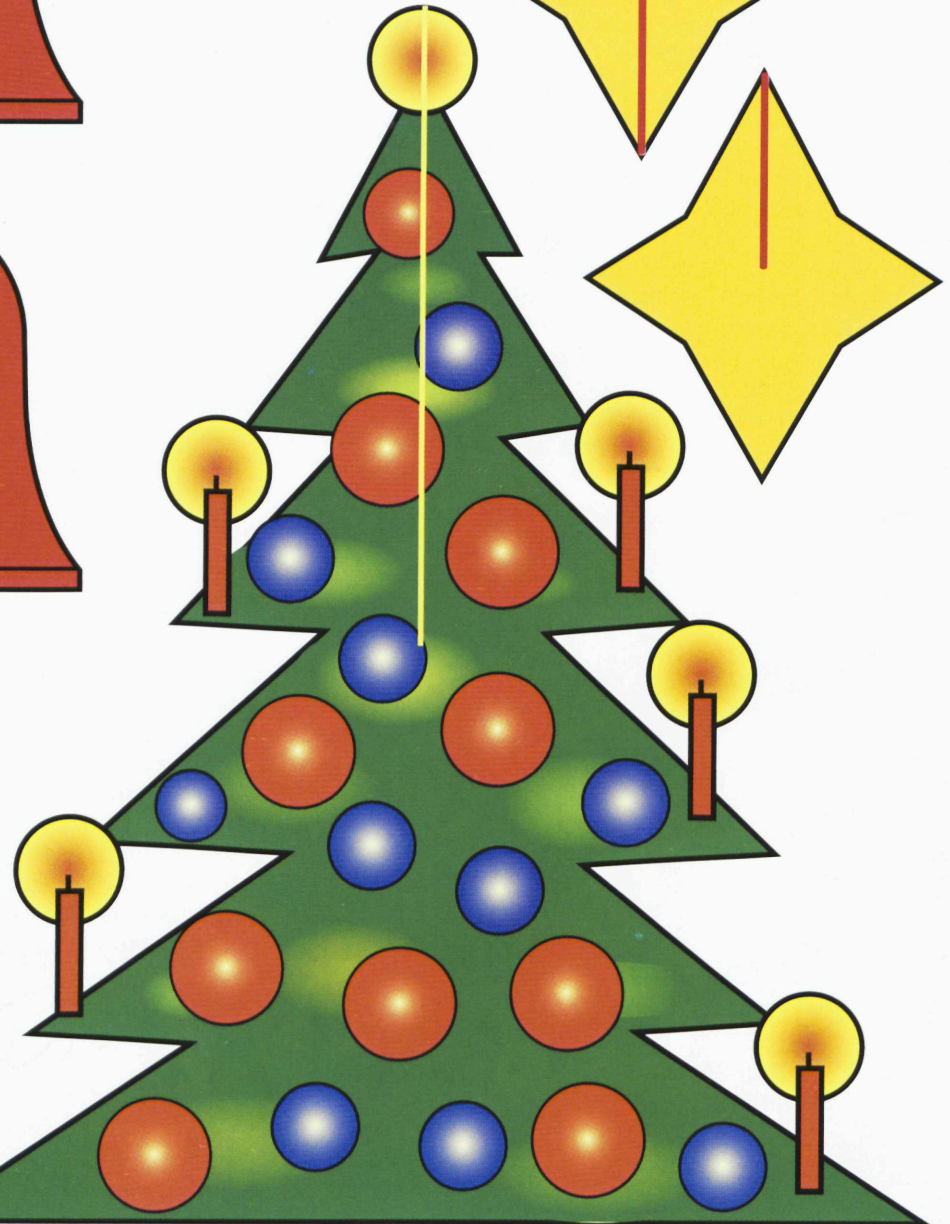
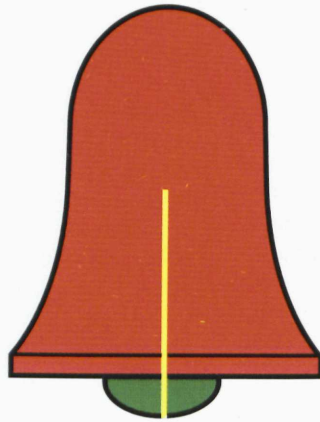
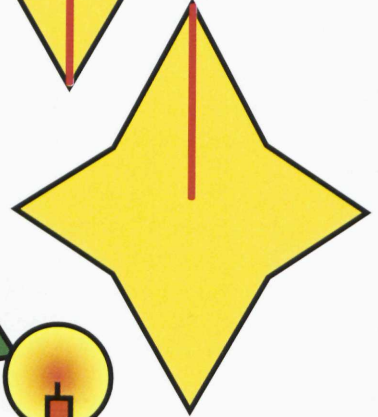
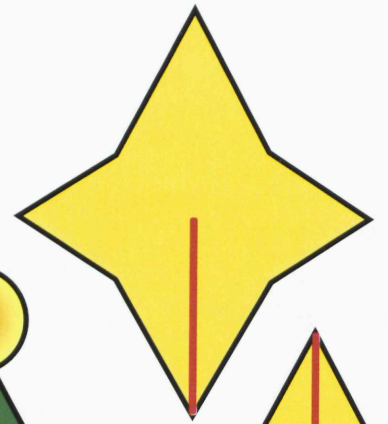
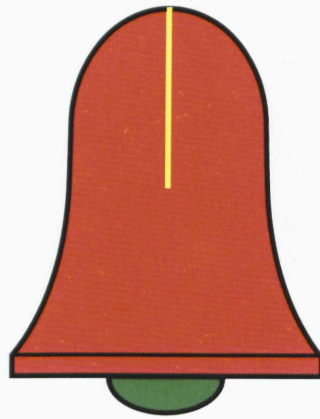

Pildistanud VERNER PUHM

JÕULUPUU

Lõika jõulupuu ja ehted välja. Nüüd tee neile sisselõiked mööda kollast ja punast joont. Pane kuusepuu ja ehte osad sisselõigete abil risti kokku. Ehetele pane niidist paelad külge.

1. ISA LEMMIKASI
2. ERITI VAJALIKUD TALVEL
3. ESIMENE NUMBER
4. VEEREV ASI
5. PARIM KINK

KOLME PÄKAPIKU NIMED
 SAAD TEADA, KUI LAHENDAD
 RISTSÕNAD! VASTAMINE LÄHEB LIBE-
 DALT, KUI PIILUD JÕULUVANA
 KINGIKOTTI!

1. TÄHTIS EHITIS
2. KALLIS TÜDRUKUTELE
3. HIIRTE HIRM
4. JÄÄL LIIKUMISE VAHENDID

1. KALLIS INIMENE PERES
2. KASSI HELLITUSNIMI
3. OKKALINE LOOMAKE, EI NÄE KUNAGI JÕULUVANA
4. ARMAS INIMENE PERES

VÄRVI LEITUD KINGID!

Joonistanud PIRET MILDBERG

PIRKUS 21

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE
 Asutatud jaanuaris 1960
 ilmub kord kuus

Toimetuse address:
 Pärnu mnt 67a
 10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
 tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
 tel 6 463 697

Kunstiline
 toimetaja
PRIIT REA
 tel 6 463 697

Tähekest saab
 tellida
 faks: 6616 089
 e-mail
 tell @tallpost.ee

Trükk
 AS Printall
 Tatari 64
 10134 Tallinn

ESIKAANE
JOONISTAS
TIINA
REINSALU

VAPILOOM

Kes on see Eestimaa metsades elav kiskja, kellest rahvasuu pajatab hirmu- ja õudusjutte? Ta pidavat passima puu otsas, et sealt oma ohvrile kaela karata. Tegelikult pole see elukas sugugi nii verejanuline ega ihu hammast meiesuguste kahejalgsete peale. Igal aastal käib metsas tuhandeid marjulisi-seenelisi ja kõik nad on oma noosiga õnnelikult koju naasnud. Küllap olete juba taibanud, et jutt käib ilvesest. Ühes olen kindel, et mõndagi metsaskäijat võivad olla saatnud suure kardetud kassi rohekaskollased silmad. Ilves on ettevaatlik loom. Ta ei anna kergelt näole ega otsi kontakti inimesega, sest see võib

tuua paksu pahandust. Ilvest huvitavad jänesed, pisinärlised ja metsa all sibavad linnud. Need maitsevad hästi ega too tülisid kaela. Kui kõht täis, siis pikutab ilves kusagil tihnikus, vidutab mõnuga silmi ja lööb kiisu kombel nurru: grr-grr-grr-grr. See nurr on tunduvalt võimsam kui kodustel hiirekuningatel. Aga kass on ta küll – suur, ilusa siidise tähnilise kasukaga. Ainult saba otsast tundub suur jupp kadunud olevat ja kõrvade kikkis otstest kasvavad välja justkui mustad pintsliid. Ilvese käpad on nii võimsad, et meenutavad pigem tiigri omi. Neisse on peidetud tugevad teravad küünised. Häda sellele haaviku-

eman-
dale, kel-
leni need
ulatuvad.

Tallinna Looma-
aias on ilvestel eri-
line seisus. 1939.aastal
said meie laskurid suurtel
rahvusvahelistel võistlustel
Soomes esikoha. Ja esikoha eest
kingiti neile ilves. Tänu sellele
asutati Tallinnas loomaaed.
Ilvesest sai aga loomaaia vapi-
loom.

Soovin Tähekesse lugejaile meel-
divat vana aasta lõppu ja huvi-

tavaid
külaskäike
loomaaeda
aastal 2002.

SANDOR STERN

KALLID LAPSEVANEMAD JA LAPSED!

Periodika AS annab välja ajakirju **AKADEEMIA** * **KEEL** ja
KIRJANDUS * **LOOMING** * **LOOMINGU RAAMATUKOGU**
* **TEATER.MUUSIKA. KINO.** * **VIKERKAAR** * **TÄHEKE.**

Kõikide nende vahel, kes tellivad aastaks ühe neist ajakirjadest, loositakse välja 136 raamatut.

TÄHEKESE aastatellimuse vormistanute vahel läheb loosimisele
8 raamatut Musta Kaarna küüsis. Ira Lemberi põnevuslugu.
6 raamatut Muistsed laevad, iidset paadid. Autor Vello Mäss.
6 raamatut Ameerika Ühendriikide presidendid.

Koostanud Peep Laprik.

ON VIIMANE AEG TELLIDA MEELEPÄRANE KULTUURIVÄLJAANNE.
Loosimine jaanuaris 2002.aastal.